

سوال

وقتی کودک بودم همراه با خانواده‌ام به خارج سفر کردم و در اثنای بازگشت به ما بیسکوییتی دادند که حاوی مواد حاصله از خوک بود. وقتی مادرم این را دانست از خوردن آن جلوگیری کرد و طوری که یادم است ما دست و دهانمان را با آب و خاک (هفت بار که یک بارش با خاک باشد) نشستیم، چنانکه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - کسی را که خوک یا چیزی از خوک را لمس کرده امر کرده‌اند.

چند سال بعد من خارج از کشور بودم و به اشتباه گوشت خوک خوردم و دهانم را با آب و خاک نشستم.

این دو حالت چندین سال پیش رخ داده و اثری از آن خوک بر دهان یا دستم من نمانده، نه مزه و نه بو و نه رنگ آن. آیا اکنون باید باز آنها را بشوییم؟ می‌ترسم به سبب این دو حالت الله نماز ما را نپذیرد. لطفاً توضیح دهید.

پاسخ مفصل

الحمد لله.

شما برای خوردن غیر عمد گوشت خوک گناهکار نیستید، زیرا حق تعالی می‌فرماید:

وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ بِهِ وَلَكِنْ مَا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا [سوره احزاب: ۵]

(و در آنچه به اشتباه مرتکب آن شده‌اید بر شما گناهی نیست ولی در آنچه دل‌هایتان عمد داشته است [مسئولید] و الله است که همواره آمرزندهٔ مهربان است).

و به دلیل این سخن پیامبر - صلی الله علیه وسلم - که می‌فرماید: «همانا الله از امت من از خطا و فراموشی و آنچه بدان مجبور شده‌اند درگذشته است» به روایت ابن ماجه (۲۰۴۳) و آلبانی آن را صحیح می‌داند.

با این حال مسلمان باید دربارهٔ غذای خود دقت کند به ویژه در کشورهای غیر اسلامی که مردمش ناپاکی‌ها را می‌خورند.

اما دربارهٔ چگونگی پاک شدن از نجاست خوک، برخی از علما با قیاس بر سگ بر این رای هستند که باید هفت بار شسته شود و یک بار آن با خاک باشد.

ولی صحیح آن است که برای شستن نجاست سگ تنها یک بار شستن کافی است. نووی - رحمه الله - در شرح خود بر صحیح مسلم می‌گوید: «و بسیاری از علما بر این هستند که دربارهٔ خوک هفت بار شستن لازم نیست و این قول شافعی است و دلیل این قول قوی است».

و این همان چیزی است که شیخ ابن عثیمین - رحمه الله - ترجیح داده و در «الشرح الممتع» (۱/ ۴۹۵) می‌گوید: «فقها رحمهم الله نجاست خوک را به نجاست سگ ملحق کرده‌اند زیرا از سگ نجس‌تر است، در نتیجه در این حکم (یعنی هفت بار شستن) نسبت به سگ اولویت دارد».

اما این قیاسی است ضعیف؛ زیرا از خوک در قرآن نام برده شده و در دوران پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نیز موجود بوده اما نیامده که آن را به سگ ملحق کرده باشد. بنابراین صحیح همان است که نجاست خوک مانند دیگر نجاست‌هاست و مانند دیگر نجاست‌ها شسته می‌شود».

و دربارهٔ شستن دیگر نجاست‌ها صحیح آن است که به همان اندازه که باعث از بین رفتن نجاست شود کافی است و شرط نیست که به تعداد معینی شسته شود.

و این روش هرچه باشد، اکنون برای شما واجب نیست که جایی از بدن خود را بشویید و این هیچ تاثیری بر نماز شما ندارد.

والله اعلم.